

ZORG OVER VROUWEN EN BEPERKINGEN VOOR
MENSENRECHTENORGANISATIES

TWEEDE KAMER WIL ACTIE VOOR VROUWEN INDIA

Minister Timmermans

Een bijna tweederde meerderheid van de Tweede Kamer vroeg eind januari aan de minister van Buitenlandse Zaken Frans Timmermans en de minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking Lilianne Ploumen om meer actie te ondernemen tegen (seksueel) geweld tegen vrouwen in India, in het bijzonder dalits die daarvan veelvuldig het slachtoffer zijn.

De Kamer is ook zeer bezorgd over de ontwikkeling dat het zowel Indiase als internationale organisaties steeds moeilijker wordt gemaakt om geld te ontvangen of te verstrekken voor het beschermen van de mensenrechten in India. Ook worden soms paspoorten geweigerd en vaak geen visa verstrekt aan vertegenwoordigers van buitenlandse organisaties.

De Kamer begint haar vragen aan de ministers Timmermans en Ploumen met een verwijzing naar de resolutie over seksueel geweld tegen vrouwen in India die het Europees Parlement onlangs heeft aangenomen. Maar de Kamer haakt ook aan bij de uitspraken van minister Timmermans over het 'versterken van de positie van dalits' die hij in december 2012 deed bij de behandeling van zijn begroting in de Kamer. Zeven partijen (CU, CDA, PvdA, GroenLinks, SP, D66 en SGP) vragen zich nu in Kamervragen af 'op welke wijze de Nederlandse regering van plan is bij te dragen aan het verbeteren van de positie van de honderd miljoen dalit-vrouwen in India'.

Winnaar Mensenrechtentulp onder vuur

De Kamer wil verder dat de ministers de winnaar van de Nederlandse Mensenrechtentulp 2012, de dalit-activist Marimuthu Bharathan, ondersteunen in zijn strijd voor de mensenrechten van dalits in zijn land. Bharathan kreeg geen paspoort van de Indiase regering om zijn prijs op 9 januari in Den Haag op te halen (zie ook Nieuws in

het Kort in India Nu 201). De Kamer wil dat de regering het strafproces tegen Bharathan en 23 andere dalits die worden verdacht vanwege een – volgens mensenrechtenorganisaties valse – aanklacht van moord actief volgt. Uiterlijk eind 2013 wil de Kamer hierover worden geïnformeerd. Ook verlangt de Kamer dat de regering probeert zijn positie als mensenrechtenverdediger te beschermen: 'Bent u bereid om de problemen die Bharathan door toedoen van de Indiase overheid bij zijn werk ondervindt – waaronder een verbod om demonstraties te organiseren of daaraan deel te nemen – bij de Indiase regering aan de orde te stellen? Zo ja, op welke wijze en binnen welk tijdsbestek?'

Er is alle reden voor de Nederlandse regering om Bharathan te ondersteunen en te blijven volgen. Dat hij de Nederlandse staatsprijs voor mensenrechten heeft ontvangen maakt hem extra kwetsbaar voor represailles door de Indiase overheid. De voorzitter van de onafhankelijke jury die Bharathan als winnaar heeft gekozen, de bekende feministe Cisca Dresselhuys, refereerde daaraan in haar speech: 'Toen bekend werd dat Bharathan een prijs gewonnen heeft, ergens ver weg in een klein land dat Nederland heet, werd dat bericht door de Indiase regering

Europees Parlement uit zorgen over behandeling vrouwen India

De onlangs aangenomen resolutie van het Europees Parlement spreekt onder meer zorg uit over het 'buitengewoon hoge niveau van straffeloosheid' in gevallen van seksueel geweld tegen dalit-vrouwen en roept de Indiase regering op 'alle gevallen van geweld tegen vrouwen gelijk te behandelen en deze gelijk, eerlijk, transparant en voortvarend te onderzoeken en te vervolgen'. Het Europees Parlement roept verder 'de vertegenwoordigingen van de EU en de lidstaten in India op om voorrang te geven aan programma's ter bestrijding van geweld tegen vrouwen, zoals programma's op onderwijsgebied, alsmede aan programma's met specifieke aandacht voor vrouwen en meisjes.'

niet juichend ontvangen. Integendeel: men was op zijn zachtst gezegd geïrriteerd, zo kreeg onze winnaar te horen van de Nederlandse ambassadeur, die bij hem op bezoek kwam. Er werd gewaarschuwd dat de goede betrekkingen tussen Nederland en India sterk geschaad zouden kunnen worden, als de prijs naar de heer Bharathan ging. India werkte niet mee aan een reis naar Den Haag, wat heel gemakkelijk was: Bharathan kreeg geen nieuw paspoort.'

Zwarte lijst mensenrechtenorganisaties

De Kamer is er eveneens zeer bezorgd over dat de Indiase regering een groot aantal Indiase en internationale organisaties op de 'verdachtenlijst' heeft geplaatst en internationale organisaties visumbepalingen oplegt. Van meer dan vierduizend Indiase ngo's is de wettelijke registratie ingetrokken. De Indiase krant *Hindustan Times* berichtte begin januari van dit jaar dat de regering 103 Indiase organisaties en 24 internationale donororganisaties 'nauw in de gaten houdt' vanwege 'verdachte financiële transacties'. De organisaties zouden volgens een regeringswoordvoerder door criminelen en terreurgroepen worden gebruikt voor anti-nationale activiteiten en het witwassen van geld. De inlichtingendienst zou opdracht hebben gekregen meer informatie over de verdachte internationale organisaties te verzamelen en het Indiase ministerie van Buitenlandse Zaken zou internationale hulporganisaties bewust moeten maken van de 'misdragingen' van veel Indiase organisaties die hulp van hen ontvangen.

Marimuthu Bharathan werd niet in de mogelijkheid gesteld de Mensenrechtentulp 2012 in ontvangst te nemen

Mond snoeren

De Indiase koepel van maatschappelijke organisaties, het Voluntary Action Network India (VANI), is van mening dat het opstellen van deze 'verdachtenlijsten' vooral bedoeld is om kritische bewegingen en organisaties, die zich bijvoorbeeld inzetten voor vrouwen en dalits, het zwijgen op te leggen. VANI: 'Soortgelijke berichten verschenen toen de anti-corruptiebeweging op haar hoogtepunt was.' Toen waren er volgens de regering 75 organisaties die de wet op buitenlandse financiering schonden. Dezelfde soort beschuldigingen verschenen tijdens de anti-nucleaire beweging in de deelstaat Tamil Nadu. Nu er in India een sterke beweging is van organisaties, waaronder veel vrouwen-groepen, die zich inzetten voor de veiligheid van vrouwen in het openbare leven lijkt de regering opnieuw zo'n noodgreep te doen om organisaties de mond te snoeren. VANI: 'Nu komen er dus weer zulke waarschuwingen, maar de bron is niet duidelijk.' VANI wil zelf ook de lijst zien van de niet met name genoemde 'foute' organisaties, maar heeft die voorsnog nog niet onder ogen gekregen.

« Veel Nederlandse organisaties ondervinden grote problemen bij het aanvragen van visa voor India »

Visumproblemen

De Tweede Kamer wil dat de Indiase regering deze lijst van verdachte organisaties openbaar maakt. Zij is bevreemd dat de maatregelen van de Indiase regering de effectiviteit en speelruimte van particuliere organisaties die in India opereren ernstig beperkt. Veel van deze organisaties kunnen namelijk geen geld meer uit het buitenland ontvangen. De Kamer wil verder weten of er concrete aanwijzingen zijn dat steun aan vrouwen-, dalit- of andere mensenrechtenorganisaties wordt geblokkeerd of belemmerd.

Veel Nederlandse organisaties – waaronder de Landelijke India Werkgroep – ondervinden grote problemen bij het aanvragen van visa voor India. Regelmatig worden visa geweigerd, niet alleen aan mensenrechtenorganisaties, maar ook aan medewerkers van hulporganisaties. Ook aan journalisten wordt regelmatig een visum geweigerd. De Kamer vraagt de regering daarom om haar oordeel over de situatie op het terrein van visumverstrekking door India aan Nederlandse burgers.

India in Europees verband aanspreken

De Tweede Kamer vraagt tenslotte nog aan de Nederlandse regering om de beperkingen van de vrijheid van vereniging en meningsuiting van Indiase mensenrechtenorganisaties in Europees verband aan te kaarten. De inzet van de EU zou meer kunnen bereiken, mede omdat problemen met visa en het steunen van Indiase organisaties niet alleen een Nederlandse kwestie is. Ook organisaties in andere landen, bijvoorbeeld Denemarken, kampen daarmee. De EU en India zijn in de laatste fase van onderhandelingen over een vrijhandelsverdrag. Afspraken over de vrijheid om mensenrechten te verdedigen horen daar bij.

Gerard Onk

Gerard Onk is directeur van de Landelijke India Werkgroep

